

БИБЛИОГРАФИЈА

А. Књиге:

Уређивање:

- [1] *Православље и екуменизам, Зборник текстова*, Београд; Хришћански културни центар, 2005.
- [2] *Савремена Православна теологија, Зборник текстова савремених православних теолога*, Крагујевац: Каленић, 2008.
- [3] А. Ђаковац, З. Матић, Р. Кисић (ур.), *Место еклисиологије у савременом систематском богословљу*, Институт за систематско, богословље ПБФ УБ, Београд, 2021.
- [4] А. Ђаковац, З. Матић, Р. Кисић (ур.), *Место сотириологије у савременом систематском богословљу*, Институт за систематско, богословље ПБФ УБ, Београд, 2022.

Ауторски радови:

- [1] *Лексикон хришћанства, јудаизма и ислама*, Београд, 2006. ISBN 978-8683469905.
- [2] *Небески Јерусалим и секуларно царство: Огледи о Цркви и секуларизму*, Хришћански културни центар др Радован Биговић, Београд, 2018. ISBN: 978-8685273438.
- [3] *Речено и неизрециво: дискурзивност азматске онтологије у апоретици светог Максима Исповедника*, Православни богословски факултет Универзитета у Београду, Институт за теолошка истраживања, Београд, 2018. ISBN 978-8674052013.
- [4] *Исти јуче, данас и у векове: Огледи из Христологије*, Православни богословски факултет Универзитета у Београду, Институт за теолошка истраживања, Београд, 2020. ISBN 978-86-7405-221-1.

Б. Студије, огледи, чланци, рецензије, прикази:

2002.

- [1] Кратки осврт на епохално откриће овогодишњих добитника Нобелове награде за медицину, *Саборност* 3-4 (2002), 135–142. [Оригинални научни рад]
- [2] Верска настава у школама – пут ка Цркви, *Саборност* 3–4 (2002), 143–153. [Оригинални научни рад] Прештампано и у: *Вера, знање, мир*, Београд: Београдска отворена школа, 2005, 321–327.

2003.

- [3] Потреба праведног суживота у национално и религијски мешовитим заједницама, предавање одржано на међународној конференцији, „Сличности Ислама и Православља“, Београд, 2003, у: *НУР, часопис за културу и исламске теме*, 1–38 (2003), 5–10. [Оригинални научни рад]
- [4] Старојелинска мисао и проблем личности, *Богословље* 1–2 (2003), 75–102. [Оригинални научни рад] DOI: 10.6084/m9.figshare.8261987

2004.

- [5] Кратък поглед към епохалното откритие на тазгодишните носители на Нобелова награда за медицина, *Християнство и култура* 10.2 (2004), 36-41.

2005.

- [6] Теологија и биоетика; Нека запажања о теорији еволуције и савременим генетским истраживањима, у: *Вера, знање, мир*, Београдска отворена школа, Београд 2005, 197–212. [Кратка научна расправа]

- [7] Леонтије Византијски и његов допринос Православној Христологији, *Саборност*, 1–4 (2005), 71–88. [Оригинални научни рад]
- [8] *Предговор*, Православље и екуменизам, Зборник текстова, Београд; Хришћански културни центар Александар Баковац (ур.), 2005, 7.

2006.

- [9] Прилог разумевању Христологије Св. Максима Исповедника – значење појма *περιχώρησις*, *Луца*, XXI–XXII (2004–2005), Никшић 2006, 470–476. [Оригинални научни рад]

2007.

- [10] Старозаветне основе хришћанског схватања личности, *Видослов* 40 (2007), 81–100. [Оригинални научни рад]
- [11] Велики Кападокијски Оци и њихово богословље личности, *Видослов* 42 (2007), 187–214. [Оригинални научни рад]
- [12] Црква, држава и политика, *Нова српска политичка мисао* (Посебно издање) 1 (2007), 35–42. Прештампаано у: *Црква у плуралистичком друштву*, Зборник радова, Београд 2009, 9–17. [Оригинални научни рад]
- [13] Игњатије Мидић, епископ браничевски, Православни катихизис за трећи разред Основне школе, Завод за уџбенике, Београд 2007, ISBN: 978-86-17-14108-8 [Приказ]

2008.

- [14] *Предговор* у Савремена Православна теологија, Зборник текстова савремених православних теолога, Александар Баковац (ур.), Крагујевац: Каленић, 2008, 9.
- [15] *Волфхарт Паненберг, Теологија и философија. Београд 2003*, Теолошки погледи 1 (2008), 168–170. [Приказ]

2009.

- [16] Теолошки оквири егзегезе Св. Максима Исповедника, *Отачник* 2 (2009), 495–502. [Оригинални научни рад]
- [17] Болест и здравље у православном Предању, *Теолошки погледи* 1–3 (2009), 29–34. [Оригинални научни рад]
- [18] Догматика оца Јустина (Поповића) и савремено (српско) богословље, *Српска теологија у двадесетом веку: истраживачки проблеми и резултати*, књига 4, Богољуб Шијаковић (ур.) 2009, 65–74. [Оригинални научни рад]
- [19] Схватање личности у послеапостолском периоду, *Видослов* 46, 147–175. [Оригинални научни рад]
- [20] Ендрју Лаут, *Извори хришћанског мистичког предања. Од Платона до псеудо-Дионисија Ареопагита*, Београд – Карловац, 2009. [Приказ]

2010.

- [21] Есхатолошки карактер блаженстава према Св. Григорију Ниском (допринос разматрању односа онтологије и етике у хришћанству), *Теолошки погледи* 1–3 (2010), 85–97. [Оригинални научни рад]
- [22] Ендрју Лаут, *Свети Јован Дамаскин. Традиција и оригиналност у византијској теологији*, Београд – Карловац, 2010. [Приказ]
- [23] Здравко Пено, *Христос – Нова Твар. Аспекти православне космологије и антропологије*, *Фоча – Острог* 2009, *Теолошки погледи* 1–3/2010, 183–185. [Приказ]

2011.

- [24] Болест и здравље са хришћанског становишта, *Православље* 1059 (2011), 18–20. [Популарни чланак]

2012.

- [25] Писмо Св. Максима Исповедника ученику Анастасију, *Теолошки погледи*, 1/2012, 3–16. [Оригинални научни рад]
- [26] Свети Григорије Палама, *О исхођењу Светога Духа; Противнаписи; Посланице*, Беседа, Нови Сад, 2012, Православље, Новине српске Патријаршије, 1095/2012, 41. [Приказ]
- [27] Дејвид Бредшоу, Аристотел на Истоку и Западу, *Православље*, 1096/2012, 38–39. [Приказ]
- [28] Црквена теологија и наука, *Православље* 1086/2012, 22–24. [Популарни чланак]

2013.

- [29] Вредновање Христологије Аполинарија Лаодикијског: критички осврт на књигу „Јагње Божије“ Сергеја Булгакова, *Богословље* 1/2013, 271-277. [Кратка научна расправа]
- [30] Теологија Цркве – проблем хришћанске рецепције јелинског појма теологија, *Богословље* 72.2 (2013), 157-171. [Оригинални научни рад]
- [31] Освајање среће: осврт на Раселову педагогију, *Теолошки погледи* 2 (2013), 413-424. [Оригинални научни рад]
- [32] Странац бијаш и не примисте ме (Поводом драме азиланата у Србији), *Православље* 1122/2013, 20-21. [Популарни чланак]

2014.

- [33] Religija i nasilje – temeljne pretpostavke i eshatološki realizam, *Religija, odgovornost i tranziciona pravda* (ur. N. Knežević, B. Pantelić, S. Sremac), Novi Sad – Beograd, 2014, 12-25. [Оригинални научни рад]
- [34] Неке напомене о Христологији Аполинарија Лаодикијског, *Богословље* 1 (2014), 207-221. [Оригинални научни рад]
- [35] Апокатастаза и онтологија, *Богословље* 2 (2014), 156-167. [Оригинални научни рад]
- [36] Der Platz der Theologie in der christlichen Überlieferung der Orthodoxen Kirche, *Philotheos* 2014, 224-236. [Оригинални научни рад] DOI: 10.5840/PHILOTHEOS20141421
- [37] Теолошке основе аскетске традиције Евагрија Понтијског, *Зборник Матице српске за друштвене науке* 4 (2014), 949-957. DOI: 10.2298/ZMSDN1449949D
- [38] Paria L. E. Ramelli, *The Christian Doctrine of Apokatastasis: A Critical Assessment from the New Testament to Eriugena*, *Теолошки погледи* 2 (2014), 477-480. [Приказ]
- [39] Марко Николић, *Екуменски односи Српске Православне и Римокатоличке Цркве 1962 - 2000. године*, *Теолошки погледи* 3 (2014), 761-764. [Приказ]
- [40] Зоран Крстић, *Црква у друштву: у прошлости и садашњости*, *Теолошки погледи* 3 (2014), 764-766. [Приказ]
- [41] Држава и Црква у савременом друштву, *Православље* 1135/2014 [Популарни чланак]
- [42] Homo sacker-и српског друштва, *Православље* 1147-1148/2014, 14-15. [Популарни чланак]

2015.

- [43] Аристотел и Христологија: случај Јована Филопона, *Теологикон* 3, Велико Трново, 228-239. [Оригинални научни рад]
- [44] Антрополошке и теолошке основе хришћанског односа према рату и насиљу, у *Зборник радова међународног научног скупа „Православни свет и Први светски рат“*, ур. В. Пузовић, Београд: Православни богословски факултет 2015, 607-621. DOI: 10.6084/m9.figshare.8263667
- [45] Црква у савременом српском друштву, *Теолошки погледи* 1 (2015), 91-104. [Оригинални научни рад]
- [46] Eschatological Realism: A Christian View on Culture, Religion and Violence, *Philotheos* 15 (2015), 220-231. [Оригинални научни рад] DOI: 10.5840/PHILOTHEOS20151521
- [47] Антрополошки и Христолошки узроци и последице афтартодокетизма Јулијана Халикарнашког, *Богословље* 1 (2015), 201-214 [Оригинални научни рад]
- [48] Проблеми Оригенове Христологије, *Теолошки погледи* 2 (2015), 237-256 [Оригинални научни рад]
- [49] Christus Medicus - Christus Mediator - Christus Totus. Аспекти Августинове Христологије, *Богословље* 2 (2015), 36-55. [Оригинални научни рад] DOI: 10.6084/m9.figshare.8263721

- [50] Личност и/или природа: Осврт на Ларшеову критику Митрополита Јована Зизијуласа, *Саборност* 9 (2015), 57-81. [Оригинални научни рад] DOI: 10.5937/sabornost9-9771
- [51] Употреба и развој појма $\pi\rho\alpha\acute{\iota}\rho\epsilon\tau\iota\varsigma$ од Аристотела до св. Максима Исповедника, *Theoria* 3 (2015), 69-86 [Оригинални научни рад] DOI: 10.2298/THEO1503071D
- [52] Црква, медији и савременост, *Међународна конференција: Српска православна Црква у штампању медијима 2003 – 2013*, В. Вукашиновић (ур.), Београд 2015, 74-87.
- [53] Јарослав Пеликан, *Чија је Библија?*, Богословље 1 (2015), 336-338 [Приказ]
- [54] Слобода и одговорност: Могу ли медији заиста бити беднији?, *Православље* 1157/2015, 14-15. [Популарни чланак]
- [55] Augustine Casiday, *Reconstructing the Theology of Evagrius Ponticus: Beyond Heresy*, Теолошки погледи 1 (2015), 156-163. [Приказ]
- [56] David A. Michelson, *The Practical Christology of Philoxenos of Mabbug*, Богословље 1 (2015), 338-341. [Приказ]
- [57] Pauline Allen and Bronwen Neil, *The Oxford Handbook of Maximus the Confessor*, Теолошки погледи 2 (2015), 442-451. [Приказ]
- [58] Christopher A. Beeley, *The Unity of Christ: Continuity and Conflict in Patristic Tradition*, Теолошки погледи 2 (2015), 438-442 [Приказ]
- [59] Vasilije Vranic, *The Constancy and Development in the Christology of Theodoret of Cyrhus*, Богословље 2 (2015), 298-302. [Приказ]
- [60] *Acta Conciliorum Oecumenicorum* (Ed. Schwartz, Eduard / Straub, Johannes), Multi-volumed work, Богословље 2 (2015), 302-304. [Приказ]

2016.

- [61] Apocatastasis and Predestination: Ontological Assumptions of Origen's and Augustine's Soteriologies, *Bogoslovska smotra* 86(4) (2016), 813-826. Пештампано са мањим изменама у: *Ad Orientem. Essays from Serbian Theology Today*, ed. Bogoljub Šijaković, Faculty of Orthodox Theology – St. Sebastian Orthodox Press, Belgrade – Los Angeles, 2019, 103-115.
- [62] Person and Nature, Hypostasis and Substance: The Philosophical Basis of the Theology of John Philoponus, *Philotheos* 16 (2016), 73-84 [Оригинални научни рад]. DOI: 10.5840/PHILOTHEOS2016166
- [63] Vaskrsenje: smrt smrti, Danas: <https://www.danas.rs/nedelja/vaskrsenje-smrt-smrti/> (чланак у новинама).
- [64] Dominic Keech, *The Anti-Pelagian Christology of Augustine of Hippo, 396-430*, Богословље 2 (2016), 288-290. [Приказ].

2017.

- [65] Личносна димензија времена, *Црквене студије* 14 (2017), 97-111 [Оригинални научни рад]. DOI: 10.6084/m9.figshare.8260745
- [66] Iconical Ontology of St. Maximus the Confessor, *Ars Liturgica, From the Image of Glory to the Imagess of the Idols of Modernity*, (eds. A. Vanca, M. J. Cherry, A. Albu), Alba Iulia, 2017, 57-68. [Оригинални научни рад] DOI: 10.6084/m9.figshare.8259020.v1
- [67] Одговорност Цркве у тумачењу и примању учења Сабора на Криту, у: *Свети и Велики Сабор: учење и сведочење Српске Православне Цркве*, Амфилохије Радовић (ур.), Цетиње – Београд, 2017, 386-390.
- [68] Eshatološko sećanje: stradanje i pomirenje: mogućnost praštanja, *Politike sećanja i zamrznuti konflikt; Postjugoslovenski prostor i širi kontekst*, D. V. Nedeljković, N. Knežević, S. Sremac i D. Gruhojčić (ур.), Међународна конференција: 27.-28. маја 2016, Филозофски факултет у Новом Саду, 2017, 7-17.
- [69] Религијске матрице: религија, секуларизам и постсекуларизам у постхришћанском полису, *Култура полиса* 33.2 (2017), 9-24 [Оригинални научни рад].
- [70] Сабор на Криту: криза саборности, *Политичка ревија* 2 (2017), 103-118 [Оригинални научни рад]. DOI: 10.22182/PR.5222017.7
- [71] Абортусна култура у Србији: биоетички, религијски и национални аспекти, *Национални интерес* 1 (2017), 105-118. [Оригинални научни рад] DOI: 10.22182/NI.2812017.5
- [72] $\tau\rho\acute{o}\rho\omicron\varsigma$ $\upsilon\pi\acute{\alpha}\rho\zeta\epsilon\omega\varsigma$ bei den Kappadokischen Vätern und bei St. Maximus Confessor, *Durch den Glauben denken. Aufsätze aus der serbischen Theologie heute* (ed. Bogoljub Šijaković), Belgrad, Orthodox-Theologische Fakultät, 2017, 119-127.
- [73] Марк Вернон, *Платонов подкасти: антички водич кроз савремени живот*, Теолошки погледи 1 (2017), 215-217 [Приказ].

- [74] Maximos the Confessor, *On Difficulties in the Church Fathers: The Ambigua, Volume I, Volume II*, Edited and translated by Nicholas Constas, Harvard University Press, 2014. Богословље 1 (2017), 224-226 [Приказ].
- [75] Ramelli, Ilaria LE. *Social Justice and the Legitimacy of Slavery: The Role of Philosophical Asceticism from Ancient Judaism to Late Antiquity*, Oxford University Press, 2016. Богословље 1 (2017), 226-228 [Приказ].

2018.

- [76] Есхатолошка димензија покајања, у: *Покајање, праштање и спасење у савременој (постмодерној) култури*, ур. Златко Матић, Институт за Систематско богословље ПБФ УБ, Одбор за просвету и културу ЕПБ, Београд – Пожаревац, 2018, 39-56.
- [77] Евагрије Понтијски и аскетска традиција египатске пустиње, *Градац, Часопис за књижевност, уметност и клтуру* 206-207 (2018), 65-73.
- [78] Предање, у: *Лексикон библијске егзегезе*, ур. Р. Кубат, П. Драгутиновић, Београд: Библијски институт Православног богословског факултета Универзитета, Службени гласник, 337-338 [енциклопедијска одредница].
- [79] Писмо – Оваплоћење, у: *Лексикон библијске егзегезе*, ур. Р. Кубат, П. Драгутиновић, Београд: Библијски институт Православног богословског факултета Универзитета, Службени гласник, 305-307 [енциклопедијска одредница].
- [80] Apocatastasis and Predestination: Ontological Assumptions of Origen's and Augustine's Soteriologies, *Ad Orientem. Essays from Serbian Theology Today*, ed. Bogoljub Šijaković, Faculty of Orthodox Theology – St. Sebastian Orthodox Press, Belgrade – Los Angeles, 2018, 103-115.
- [81] Drago Đurić, Večnost sveta u antici i srednjem veku, Srpsko filozofsko društvo, Beograd 2015, 423 стр. *Богословље* 2 (2018), 217-220 [Приказ].

2019.

- [82] Интернет извори за патрологију и систематску теологију, *Теолошки погледи* 52.2 (2019), 467-474. [Прегледни рад]
- [83] Св. Августин: *admirabile commercium* и обожење, *Богословље* 2 (2019), 64-85. [Оригинални научни рад]
- [84] Ко су били Терапеути у *Vita Contemplativa* Филона Александријског?, *Теолошки погледи* 52.3 (2019), 601-618. [Оригинални научни рад] DOI: 10.46825/tv/2019-3-601-618
- [85] Аскетске стратегије у *Vita Contemplativa* Филона Александријског, у: Златко Матић (ур.), *Видјехом свјет истиниј: Исихазам у животу Цркве српских и поморских земаља, Зборник радова научног скупа (Манастир Тумане, 14. Септембар 2019)*, Београд – Пожаревац: Институт за систематско богословље ПБФ БУ – Одбор за просвету и културу ЕПБ, 53-71, [Оригинални научни рад]
- [86] Догматика оца Јустина Ћелијског у историјском и савременом контексту, у: Б. Лубардић, В. Цветковић (ур.), *Мисао и мисија Светог Јустина Поповића: међународни тематски зборник*, Београд: Институт за филозофију и друштвену теорију Универзитета у Београду, 261-278. [Оригинални научни рад]

2020.

- [87] Богословље Катихизиса Јована Рајића у друштвеном и историјском контексту, *Зборник Матице српске за друштвене науке* 173.1 (2020), 15-24 [Оригинални научни рад] DOI: 10.2298/ZMSDN2073015D
- [88] Маркел Анкирски: *Писмо папи Јулију* и фрагменти 42, 48 и 113 из *Против Аестерија*, *Теолошки погледи* 53.1 (2020), 9-18. [Оригинални научни рад] DOI: 10.46825/tv/2020-1-009-018
- [89] Иполит Римски: Против Ноетија, *Теолошки погледи* 53.2 (2020), 333-352. [Оригинални научни рад] DOI: 10.46825/tv/2020-2-333-352
- [90] Logos kod Filona Aleksandrijskog: Sinteza dve tradicije, *Theoria* 4 (2020), 5-15. [Оригинални научни рад] DOI: 10.2298/THEO2004005D
- [91] Ричард од Светог Виктора: личност и постојање, *Саборност* 14 (2020), 95-114 [Оригинални научни рад] DOI: 10.5937/sabornost2014095D
- [92] Татијан Асирац и његово место у развоју хришћанског богословља, *Теолошки погледи* 53.3 (2020), 605-636 [Оригинални научни рад]. DOI: 10.46825/tv/2020-3-605-636

- [93] Икономијска тријадологија: Иринеј Лионски, Тетрулијан и Иполит, *Богословље* 79.2 (2020), 19-39. [Оригинални научни рад].
- [94] Luke Steven, *Imitation, Knowledge, and the Task of Theology in Maximus the Confessor*, Eugen, OR: Cascade Books 2019. ISBN: 978-1532672798, *Богословље* 2 (2020), 127-129. [Приказ].

2021.

- [95] Soul according to St. Maximus the Confessor: Entity or Person?, in: Vinzent M., Mitralaxis S. (eds.), *Studia Patristica*, Vol. CXXI - *Papers presented at the Eighteenth International Conference on Patristic Studies held in Oxford 2019* (Volume 18: Individuality, Knowledge, Virtue and Existence in Maximus the Confessor), Peeters, 67-81 ISBN: 9789042947702 [Оригинални научни рад].
- [96] Да ли је онтологија Кападокијских Отаца релациона? Ипостас као начин постојања (τρόπος ἡπαρξεως) и однос (σχέσις), *Вера и мисао у вртлогу времена: међународни зборник радова у част митрополита Амфилохија (Радовића) и епископа Атанасија (Јевтића)*, А. Јефтић, М. Кнежевић, Р. Кисић (ур.), Београд: Православни богословски факултет Универзитета у Београду, Подгорица: Матица српска – Друштво чланова у Црној Гори, Фоча: Православни богословски факултет „Свети Василије Острошки“, 387-407. [Оригинални научни рад]
- [97] Црквене службе и клерикализам: секуларизам из еклисиолошке перспективе, *Место еклисиологије у савременом систематском богословљу*, З. Матић А. Ђаковац, Р. Кисић (ур.), Институт за систематско богословље ПБФ УБ, Београд, 2021, 19-36. [Оригинални научни рад]
- [98] Кретање, непрестано напредовање и стремљење (ἐλέκτασις) према светом Григорију Ниском, *Theoria* 64(2), 5-24. doi: 10.2298/THEO2102005D
- [99] Псеудоепиграф *Epistula Apostolorum* и његово место у развоју ране црквене теологије, *Саборност XV*, 15-30. doi: 10.5937/sabornost2115015D
- [100] Ролан Минерет, *Папа – универзални епископ или први међу епископима*, превод Слободанка Матић, Београд: Православни богословски факултет Универзитета, Институт за Систематско богословље, 2020. ISBN: 978-86-7405-235-8 (Теолошки погледи 54.2 (2021), 384-368).

2022.

- [101] Maximus' Relational Ontology: πρὸς τι and σχέσις, in: *Studies in Maximus the Confessor's Opuscula Theologica et Polemica: Papers collected on the occasion of the Belgrade Colloquium on Saint Maximus, 3-4 February 2020*, Vladimir Cvetkovic, Alexis Leonas (eds.), Turnhout: Brepols Publishers, 2022. pp. 85-103. doi: 10.184/M.IPM-EB.5.131018
- [102] Универзалност или партикуларност спасења у Христу? у: *Место сотириологије у савременом систематском богословљу*, З. Матић А. Ђаковац, Р. Кисић (ур.), Београд: Институт за систематско богословље ПБФ УБ, 2022, 97-124.
- [103] Fr Nikolaj Velimirović in England (1915–1919): A Theological Response to War, Violence and Evil, in: *Bishop Nikolaj Velimirović: Old Controversies in Historical and Theological Context*, Vladimir Cvetković and Dragan Bakić (eds.), Belgrade: Institute for Balkan Studies, 2022, pp. 61-77.
- [104] У сећање на оца Радована Биговића, *Православни мисионар* 385 (2022), 63-64.
- [105] Владимир Цветковић: Свети Јустин Поповић: Синтеза традиције и иновације, Београд, Институт за филозофију и друштвену теорију, 2021, *Култура* 174-175 (2022), 237-240.
- [106] О knjizi Sandre Šćepanović *Empedokle: o ustrojstvu sveta i ljudskoj sudbini*, (fragmente s grčkog prevela Marjanca Pakiž), *Akademski knjiga*, Novi Sad, 2021, *Kritika* 3.2 (2022), 483-486.

2023.

- [107] Метафорички језик теологије: прилог разумевању односа теологије, науке и културе, *Црквене студије* 20 (2023), 181-192.